

สภาพการผลิตและการตลาดเห็ดสกุลนางรม ในจังหวัดนครศรีธรรมราช และสงขลา
Production and Marketing of Pleurotias spp. in Nakhon Si Thammarat and Songkhla
province

อุไรวรรณ นาสพัฒน์   สมร อ็อกเวชะ   ลาวัลย์ นิยมวิทย์   สุภาพร นุตพันธ์

กลุ่มวิจัยและวิเคราะห์สถิติการเกษตร

ศูนย์สารสนเทศ

บทคัดย่อ

ในปี 2546 ได้ทำการศึกษาสภาพการผลิตและการตลาดเห็ดสกุลนางรมในเขตภาคใต้ โดยปฏิบัติงานที่จังหวัดนครศรีธรรมราชและสงขลา สุ่มตัวอย่างเกษตรกรโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้จำนวนเกษตรกรทั้งหมด 49 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เกษตรกรที่มีการเพาะเห็ดสกุลนางรมที่มีช่วงการเพาะเห็ดใกล้เคียงกัน ในแต่ละรายเก็บข้อมูล 1 โรงเรือนๆละ 1 รุ่น ซึ่งเกษตรกรทั้ง 49 รายเป็นผู้เพาะเห็ดนางรมฮังการีทั้งหมด สรุปได้ว่าข้อมูลทั่วไป จำนวนสมาชิกที่ช่วยในการเพาะเห็ดเฉลี่ย 2 คน/ครัวเรือนซึ่งมีสภาพเดียวกับภาคกลาง โดยมีรายได้หลักจากการเพาะเห็ดคิดเป็นร้อยละ 57 เพาะเห็ดมาแล้วเฉลี่ย 5 ปี แหล่งความรู้ที่เกษตรกรได้รับเกี่ยวกับการเพาะเห็ดคือ ได้รับจากเพื่อนบ้านหรือญาติ มากที่สุด คือมีร้อยละ 83 ปัญหาที่พบมากที่สุดในการเพาะเห็ดคือคุณภาพของเชื้อเห็ดไม่แน่นอนร้อยละ 77 รองลงมา คือ ราเขียว ร้อยละ 55 และเห็ดราคาถูก ขายไม่ได้ราคามีร้อยละ 19 ในการซื้อเชื้อเห็ดเกษตรกรจะซื้อเชื้อเห็ดจากผู้ผลิตเชื้อโดยตรง ร้อยละ 53 รองลงมาคือซื้อจากร้านตัวแทนในอำเภอหรือหมู่บ้านร้อยละ 28 ซื้อจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 10 ซึ่งราคาเชื้อเห็ดอยู่ระหว่าง 4.30 - 9.00 บาท/ขวด เชื้อเห็ด 1 ขวด สามารถทำก้อนเชื้อ เห็ดได้ 28 - 60 ก้อน เฉลี่ย 39 ก้อน ปัญหาในการซื้อเชื้อเห็ดที่พบคือเชื้อเห็ดมีเชื้อราอื่นๆ ปนเปื้อน เช่น ราเขียว ร้อยละ 74 รองลงมาคือ คุณภาพของเชื้อเห็ดไม่แน่นอนมี ร้อยละ 60 พันธุ์เห็ดที่เกษตรกรนิยมเพาะจะเป็นเห็ดนางรมฮังการีคอกสีเทา มีระยะเวลาการเพาะเห็ดอยู่ระหว่าง 62 - 210 วัน เฉลี่ย 122 วัน ก้อนเชื้อเห็ด 1 ถังเพาะเห็ดได้ผลผลิต 0.18 กิโลกรัม (ก้อนเชื้อเห็ด 1 ถัง บรรจุวัสดุเพาะหนัก 1 กิโลกรัม) ราคาเห็ดที่จำหน่ายได้ กิโลกรัมละ 16-25 บาทเฉลี่ย 20.33 บาท ต้นทุนการผลิตต่อก้อนเชื้อเห็ด 1 ถังเท่ากับ 2.76 บาท ได้ กำไรเฉลี่ยถังละ 0.97 บาท ในการจำหน่ายเห็ดเกษตรกรจะนำไปจำหน่ายเองที่ตลาดในจังหวัด และจะมีพ่อค้ามารับซื้อส่งไปขายต่อยังประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์บ้างเล็กน้อย

คำหลัก การสำรวจ (Survey) เห็ดสกุลนางรม (Pleurotus. ssp.) ต้นทุนการผลิต (Cost and net return)